

denken
als belij-
uis aan-
wilde de
Integre-
wierp die
il, gelijk
er eeuw
'Abnigri
hetgeen
statuten
rilt zegt,
in Gaus-
piratie.
ht, moet
n.
Alliantie

het de
ie er den
ist zulke
statuten
en had-
erkt ge-
et geheel
che Al-
nnen, en
de machi-
sels de
nu oor-
we nog
alwierp;
licht, dit
stellen;
uten der
wat die

YPER.

abt.

en tegen
gwaakt
uit, dan

en inge-

ten, die
ompleet,
rolmaakt
en zich
bekreut-
it over-
degebood
it, maar
des men-
bepaling

Laat ik
berispen.
port noch
eken der

Het is
u vrij."

belijdenis
acht van
der hei-
Gerefor-
als kerk,
hap tre-
nen saam
ard moet
ren, die
n, dat ook
heid dui-

Hierarch

s is, dat
n u met
de kerk
vertoou-

toe, dat
bedoeld
oet een-
bestaan,
we met
estreed.

in rang;
erk van
te ken-
den, den-
kerken
kerk in
meer te
n Slot-
eim van
geheim

nde be-

Want
uren de
gere be-
nen boven
oor den
de classis,
ren, die
len; die
deskeraden
chzelfden
den rin-

e dwaas
hoogere
bestuur"

en weid-
n onder-
het clas-
seet.

et geheel
andeling
er deze
rap nog
de derde
door een
ingang
gegeven

Hier is dus zuivere hiërarchie.

In tweeërlei opzicht.

Men spreekt van een militaire hiërarchie en een ambtenaars-hiërarchie om aan te duiden, dat er twee, drie of meer graden zijn, waartoe men op kan klimmen. Drieërlei soort waardigheid. Bataillons-, regiement- of brigade-commandant.

Hiërarchie duidt dan aan de trap of ladder, waarlangs men opklimt. Niet op eenmaal stap men op de bovenste sport. Van laag af moet begonnen. En zoo nu ook is het hier. Eerst wordt men lid van een classiaal bestuur. Eerst als men dit geweest is, kan men opklimmen tot de provinciale kerkbestuur. En zoo komt men dan eindelijk op de hoogste sport en stap in de Synode.

En ook, wat de militaire en alle hiërarchie heeft, vindt ge ook hier, te weten dat alle macht in handen rust van een aparte klasse. Bij het militaire de officieren. Bij het synodale leger de dominees. Uit het leger komen wel korporals en sergeanten, zooals ook de synodale armee haar dusgenaamde ouderlingen en diakenen heeft. Figuranten zonder geestelijke beduidenis. Maar de eigenlijke macht is bij de kaste of klasse, die de bijzondere opleiding ontving. De mannen met de epauletten.

Feitelijk is dus op deze wijs naast en boven de kerken een geheel hiërarchisch kader opgesteld, dat macht aan zichzelf ontleent, en in de Synode zelfs de hoogste wetgevende, rechtsprekende en besturende macht bezit.

Hier tegen u hebben wij onzerzijds de ernstige grief, dat heel deze opstal elken geestelijken grondslag mist, en in niets leidt tot het doel.

Doel zou zijn, tegenover het Independen-

tisme, de eenheid der kerk althans in be-

ginsel te bewaren. En zie, hier komt niets

van. Duizendmaal beter weet Rome dan

dit hooge doel na te jagen. In Rome

hiërarchie zit systeem. Ze heeft een geest-

telijken ondergrond. Ze beweert althans

representatie der wezenlijke, echte kerk van

Christus te wezen.

Maar bij uw wereldsche hiërarchie is

hiervan zweem noch spoor te ontdekken.

Gij beweert niets en bedoelt niets. Gij

bekeurt u om de kerk van Christus niet.

Ze gaat u niet aan. Ze laat u koud. Al

uw doel is maar, om een genootschappelijk

geheel saam te houden en toe te zien, dat

de stoffelijke voordeelen ervan u niet

ontgaan.

Ge schert met uw „volkskerk", wat, in

uw zin opgevat, de vernietiging zelve van

de kerk van Christus is.

Er is aan u niets, wat door schoonheid

bekoren kan; niets, wat geestdrift wekt;

gemist ik ideaal.

Kopie van een Fransch administratief

kader ware misschien nog juist karakteri-

sering van uw onschone verschijning, dan

de altoos nog een denkbeeld vertegenwoor-

digende titel van hiërarchie.

En vraagt men, hoe wij dan het gevaar

van deze hiërarchie ontkomen, zonder in de

omarming van het Independentisme terug te

vallen, zie dan hier ons antwoord.

Als alle Christenen in één stad saam-

woonden, zou er slechts één kerk en dus

slechts één kerkeraad wezen, en noch van

een classe noch van een synode viel

sprake.

Indien alle Christenen in vier of vijf

steden leefden, die tamelijk dicht bij elkaar

lagen, zouden er vijf kerken en vijf kerke-

raden zijn, maar zouden nu en dan deze

vijs kerkeraden saam moeten vergaderen,

om saam af te doen wat allen aanging en

aller eenheid te belijden.

Deze vijf saam zouden dan geen hoogere,

maar alleen een meerdere vergadering vor-

men, dat wil zeggen een vergadering van

meerdere kerken saam.

Niet een vergadering, die meerder was

dan een kerkeraad, maar alleen een verga-

dering, waarin meerdere kerken saam ver-

eenoigd waren.

Zoolang dit getal kerken nu niet boven

de dertig ging, kon men nog saamkomen,

maar liep het al hooger, en lagen de steden

al verder uiteen, dan sprak het vanzelf,

dat men slechts door een paar afgevaar-

digen saam kon komen, en dat het, toen

het getal kerken honderden en duizenden

beliep, noodig werd een uittreksel uit de

verschillende kerken te maken, opdat ver-

gaderen mogelijk zou zijn.

Maar hoe groot ook het getal gerepre-

senteerde kerken werd, het beginsel bleef

hierdoor één en hetzelfde, dat er nooit

liet hoven de kerken was, maar dat de

kerken zelve saamkwamen, vertegenwoor-

digd in haar afgevaardigden.

En dit nu is zuiver.

Heel de kerk van Christus bestaat uit

de kerken. Alleen die kerken moeten

saamkomen.

Zoolang ze saam zijn, hebben zij geestelij-

ke gezag over de dingen, die des Geestes

zijn, want ze zijn saam in het ambt en

bezig in het huis des Heeren.

Maar gaan ze uiteen, dan bestaan er ook

weer niets dan kerken, en heeft niemand iets

te zeggen, dan wie er opdracht toe kreeg

en zoolang hij die opdracht uitvoert.

En hierbij nu herkent ge terstond het

hemelsbreed verschil tusschen alle hiërarchie

en ons Gereformeerd stelsel van regering

der kerk.

Als de hiërarchie de classis saamroept, is

hooftzaak en enig doel, leden voor de be-

sturen te benoemen. Al het andere is een

doekje voor het bloeden. Louter vicezaken.

Als maar eens die leden voor de besturen

benoemd zijn, kunnen de broeders veilig

naar huis gaan. Immers, om die leden van

dat bestuur alleen is het te doen. Als die

er maar eens zijn, zullen die het wel ver-

der klaar spelen.

Daarentegen, als een Gereformeerde classis

saamkomt, komt die saam niet om besturen

te benoemen, maar om de zaken zelve te

behandelen en naar Gods Woord te beoor-

deelen. En zoo weinig komen er uit zulk

een classis bestuursleden voort, dat de

praeses van de classis terstond praeses af

is, zodra het Amen van het sluitingsgebed

is uitgesproken.

Het is dan ook niets dan boerenbedrog,

zoo men het doet voorkomen, alsof heel

dat kader van besturen eigenlijk hetzelfde

was, als wat men vroeger had in de oude

classis en haar deputaten.

Het heeft er niets van, dat beide gelijk

zouden zijn.

En opdat het verschil duidelijk in het

oog springe, sta hier het verschil:

1°. De synodale classis komt eens per

jaar saam, wijl ze niets te doen heeft. De

Gereformeerde classis komt vier- en zesmaal

per jaar bijeen om zaken te doen.

2°. Op de synodale classis gaat al de tijd

heen met benoemen van mannen, die twee

en meer jaren een post zullen bekleden

als bestuurslid. De Gereformeerde classis

benoemt geen enkel man tot een vasten

post, en belast enkel deputaten met uit-

voering van een genomen besluit.

3°. Op de synodale classis wordt een

praeses van het classiaal bestuur gekozen,

die als zodanig vanzelf de classis presi-

deert, en voorts heel de classis ringelooft,

ook als de classis niet zit. De Gerefor-

meerde classis wijst een praeses aan voor

zes uur tijds, die 's morgens praeses wordt

en 's avonds praeses af is, en morgen niets

hoegenaamd meer te zeggen heeft.

4°. Op de synodale classis komt niets

wat de kerken aangaat in, en alle oordeel

over geschillen en moeielijkheden staat

niet bij de classis, maar bij het hoogere classi-

caal bestuur. De Gereformeerde classis

daarentegen behandelt de zaak zelve, oor-

deelt zelve in geschillen en doet de dingen af.

En 5°, dat er ook vroeger moderatoren

en deputaten en visitatoren waren, verandert

aan dezen stand der zake niets. Immers,

deze allen ontvingen niet slechts een be-

noeming, maar ook een last van de classis,

en als die last was afgelopen, was het uit.

De toen gekozenen waren lasthebbers en

uitvoerders van den wil der classis. De nu

door de synodale classis benoemden zijn

heeren en meesters, die de kerken onder

den duim houden en van heer vrijheid be-

rooven.

KUYPER.

Van de Kerke.

In het jaar 1579 heeft een der leiders van de Gereformeerden in Frankrijk, de beroemde Mornay du Plessis, een boek in het licht gegeven, dat bestemd was om de reformatie tegenover Rome te verdedigen. Het is betrekkelijk klein en handelt ook slechts over één enkel geschiedpunt; maar het is toch een belangrijk werkje, om zijn degelijkheid en voor ieder verstaanbaren inhoud; zeker een der beste strijdschriften uit dien tijd. Vandaar, dat reeds terstond na de uitgave eene Hollandsche vertaling door velen gewenscht werd; en Lukas de Heere, dien men voor die taak als aangewezen achtte, heeft in overleg met den schrijver aan dien wensch voldaan, door in het jaar 1580 zijne vertaling, met eene opdracht aan Prins Willem, te doen uitkomen. Belangrijk is dat werkje ook nu nog in allerlei opzicht, onder anderen om het kerke-

lijk standpunt der Gereformeerden tegenover Rome kort en duidelijk in het licht te stellen. En dat heeft dan waarlijk niet alleen maar een historisch belang. Daar de kerke-

lijke quaestien van de 16de eeuw telkens opnieuw zich weer voordoen, heeft het ook zijn praktisch nut, telkens weer op te merken, hoe men in den bloetijd onzer kerken daarover gehandeld heeft. Daartoe volgen hier dan een paar uittreksels uit het bedoelde „Tractaat ofte Handeling van de Kerke".

Alereerst de reeks van stellingen, waarin de schrijver het door hem behandelde kort heeft samengevat (blz. 268—272):

Bestijlt vernatende de materie deses boec.

De Kerke is siendelick ende onsiendelick te aenmercken.

De onsiendelick Kerke is het gheschap der ghenen die Godt vercoren heeft tot den eeuwighen leuen, in alle tijden ende plaatsen.

De siendelick Kerke is het gheschap der ghenen, die tot de selue Kerke ghehoopen zijn, en wordt aenghesien na sekere tijden, ende sekere plaatsen.

Daer en is nochtans maar een Kerke, maer verscheidentlick 't aenmercken. De siendelick Kerke is 't aenmercken als het koren met het kaf; in d' onsiendelick als het koren ghedorschen ende ghereynicht.

Deze Kerke heeft eerst gheweest sonder de Wet, dan is daernaer onder de Wet ghehouden een sekere plaatsen, ende gheslachten. Nu door ghenade is sy alom verspreyt, sonder dat eenige plaetse meer voordeels heeft dan d' ander; daer af sy Catholick, dat is alghemeyne ghenaeemt is.

De Catholick Kerke begrijpt onder haer alle Christelick vergaderingen in alle rijken, die welcke wy Kerken naemen, als de deelen der zee, zee ghenaeemt werden; die nochtans by haere naemen onderscheiden zijn, als Grieken van Afrieken onderscheiden worden, etc.

D'eenen van de deelen deser Kerken, als de leden van een lichaem, sels nu sy ouer al is, zijn reyn, de ander onreyn; ende onder d' onreynen zijn d'een onreynier dan d'ander.

De reyne deelen zijn daer het woort Gods reynlick gheprediet wordt, ende de sacramenten behoortlick wighedeelt worden, hoe wel datter int aensien Godes niets reyns en is. Dese worden van sommige welghenoemde, ende van ander (maer oneyghenlick) Catholick oft alghemeyne Kerken ghenaeemt.

De onreynen zijn de ghenen daer het Woort Godes ende de Sacramenten qualick bediend werden: wat ander wterlick teekenken datse hen vermeten oft berommen.

Ende midts dat alle Christelick leere bestaet in Ghelooou ende Liefde, die in de leerlinge des ghelooes onreynen zijn heeten wy

ketterich, ende die hen van de eenicheyt der kerken scheidt (welck gheschiedt by ghebreke van liefde) heeten wy Scheurigh Kerken.

Daer zijnder die dit beyde zijn, ghelyck de Roomsche Kerke, ende die haer nu aenhangen: want sy houden veel verdoemelike dwalinghen, vervolgen ende verbannen de ghenen die hen begeren te verbeteren. Nochtans soo langhe als de belijdenisse Christi daer eenichsins is, hoe wel sy daer maer een enen draet en hanght, en benemen wy hen den naeme der Kerken niet; ghelyck wy den mensche alijt mensch naemen, hoe sieck ofte wtinnich hy is.

Om de reyne Kerken van de onreynen 't onderscheyden, heeft ons Godt zijn woord, begrepen in de H. Schrift, ghegeuen: welck volcommen en claer is ter salicheyt: want Godt, die de volcommenste, en een vader des lichts is, die isser den autheraf.

Tis dan by Gods woort datmen de verschillen vereenighen, ende de ghebreken der Kerken verbeteren moet, ghelyck een Reputelick by de wetten verbeterd wordt, te niet doende wat Godt ons daer in verbiedt, ende houdende voor verboden al wat hy, zijnen dienst aengaende, ons niet gheboden heeft: weder oprechtende wat by ons gheboden heeft ende wileghende in saecken die in verschille staen, zijnen wille door hem seluen.

De Kerken die Godes woort volgen, en konnen niet dwalen: want tis den wech der salicheyt; ende dien volgende, gheleytse Godt met zijnen H. Gheest diese verlicht: welken Gheest daer by onderscheydentlick ghevoecht is.

Daer en teghen de Kerken die hen van Gods woort vervreemden, moghen dwalen, sels in dat de salicheyt aengaet: midts datse hen van den wech der salicheyt wenden. Sy en moghen hen ook van den Gheest Gods niet beroemen: want Godt en deelt zijnen Gheest niet dan die zijn schapen zijn; ende en heudt voor zijn schapen niet dan die zijn stemme hooren.

Daerom de Kerke die het menschelick goetduncken volght, ende niet de Wet Godes heeft in alle haere deelen ghedwaelt, tot den sone Godes (dat is haere salicheyt) selue te cruychighen, ghelyck wy 't onse tyden segghen dat de Roomsche Kerke het kindt der verderffnisse, dat is, den Antechrist naevolcht.

De Kerke is een lichaem, ende Christus de sone Godes isser het Hooft af: cracht gheue het ampt zijns Euangelij door zijnen Gheest: waer door hy behulpsich in den ghenen die hem in der waarheyte aenroepen. Daer in is de bedieninghe van 't Hooft der Kerken gheleghen.

Soo veel als het ministeriel Hooft belangt, gheen mensche en mach het wesen. Want de Kerke is by de comste Christi alle de weeren ouer ghestort, ende niemant en kan dit ampt alom bedienen. Maer elck Herder representeert Christum in zijn last.

Oock en heeft onse Heere, voor dat hy ten hemel voer, geen hooft verordent: noch gheen van zijne Apostelen en hebben gheoeffent: noch oock en heeft de eerste Kerke eenich bekent.

Daerom volghende Gods woort ende het gheuevlen deser Kerken, houden wy dat den Roomschen stoel, die onder valschen titel alle man ouerwelticht, den Antechrist is, welck sonder ander probatie ende omsiendicheyt wt sijne eyghene leere mach bewesen worden.

Nochtans dat desen Roomschen stoel, staende in een deel der Kerken, de Kerke noch een deel der seldfer niet en is, maer is de peste int lichaem der Kerken, die verdorven heeft alle wat hy heeft konnen verderuen, ende hadde haer gheheel versmacht sonder d'ontfermeticheyt Godes.

Wy ontdecken ons dan van het Pausdom, ende niet van de Kerke: van de afgoden, ende niet van den Temple: van de tyrannie, ende niet van het gemeynste: van de poste, ende niet wt de stad, bereet zijnde ons ganschelick te vereenighen, wanneer den Antechrist ende tquaet dat hyer inghebrocht heeft, sal veriaecht wesen.

Dat verbydende, rechten wy den dienst des woords Godes ouereynde, ende soo naer zijn instellinghe alst ons moghelick is: nae 't exempel zijnder Apostelen, die van Hierusalem verbannen waren. Twelck niet en is den eenen auter teghen den anderen oprecht: want door de comste Christi is den gheheelen aerd bodem den auter des Heeren.

Onse Kerken dienaers die dit werck begonen, hebben sulcke beroepinghe ghehaelt als onse wederpartyen hen verneten te hebben, want sy waren priesters ende loeraers ghelyck sy, ende by hen ghestelt, ende hebben niet dan haer beroepinghe ghevolcht, daer de ander die verlaeten hebben.

Die de voorseide Kerken dienaers nagevolcht zijn hebben veel beter beroepinghe dan onse wederpartyen: want neffens dat by de eerste verordent zijn, die mach hadden dit te doene, soo zijne gestelt volghende het gebruyck ende de oude regelen, die welcke in de Roomsche Kerke verswynt ende veruallen zijn.

Dat meer is, neffens dese ghemeyne beroepinghe moghen de wonderdaden die Godt 't onse tijden ghedaen heeft door haeren dienst, ende om des seldfer wille ghenoechsaemlick beuighen dat sy dwerck Godes ende gheuens menschen wtlichten.

(Slot volgt.)

RUTOERS.

Officiele Berichten uit de Ned. Geref. Kerken.

Op 27 Dec. kwam, onder voorsitting van Ds. Van Lummel, van Waarder, als consulent, de onlangs door de gemeente benoemde en daarna door den consulent bevestigde kerkeraad der Ned. Gereformeerde kerk van Woerden samen, ontzeide voor de gehele gemeente alle kracht aan de organisatie van 1816 en '52 en stelde zich met zijne kerk onder de kerkenorde van 1619. Na weigering door den kerkeraad der Ned. Herv. Gem. werd deze reformatie door de geloovigen ter hand genomen. Op deze eerste vergadering werd nu besloten een schrijven te richten aan de Chr. Ger. Gem. te Waarder volgens het bekende concept.

Weeder. W. VAN BEEK, Scriba.

Aan de kerkeraden der Nederl. Geref. Kerken (doelzinnende) in Nederland.

De kerkeraad der Nederl. Geref. kerk (doelzinnende) te Kooten (classis Doornik en Leentwarden), kraechtens het ambt der geloovigen onder medewerking der genabuurde kerken gekozen den 6den December 1816, en den 20sten daaraanvolgende in hun ambt bevestigd als ouderlingen en diakenen, bericht u langs dezen wech, dat ook voor hun gemeente de synodale organisatie van 1816/52 is terzijdege-

steld en de Dordtsche kerkenorde van 1619 weer van kracht is verkla